מסירת השיר

ועלו כידו שמים: היינו נמי מתכוין לכתוב מ' וכתב שני זיינין: פם · תמן פתור: דבעי זויני · שצדיין לריכות לתני הזיינין לזיינן בהגין שלהן שהזיינין לריכות ג' זוינין ימין ושמאל ומעלה כדלמריכן במתות (דף כא:): מנך נפשי · נשיח לאלהים תחה (בראשית נב): מנני · מדלא אמר לני: מנא נפשי · לני בעלמי: לאמירה · שהיא נעימה: כרמל · נבי מנחת העשור כתיב גרש כרמל ממביאה כשהיא לחה בעוד שהוא גרוש ויבש והכר על קש מלא לימוש: מרגני' לפם שפרים ולפם בין הערבים · כיון דהו"ל שהם בינוים כדי לידע הוא ניה כשני העלמות: גמ' יש ידיעה לחצי שיעור · לחלק כדי שלא יכתוב עמו חני בחבר:

הדרן עלך הבונה

רבי אליעזר · *לחמ לפרושי שיטר תורת שמו בחנות מלאכות (לעיל דף עב:) דתנן התם שני חוטין בפתילה · לם זו תחלת תריגתו אלא בגד: ולחם על הפריג · לם חוטף הוא על התריג שיעורו בחחת למלמרף עם השתי: בשי נירין · שנתן ב' חוטין של שתי בנירה שקולין כנגד ב' נירין: בגירין ובקירום · מפרש בגמרא: בגפה ובכברה · לכך נלו נירין ממש ללא מסרשר ומרכיב חוט ח' [של ערב] בשתי מלמעה ותחת מלמעלה ומעמיד השתי בין כתף לכתף: גמ' כי לפתי ר' ילמק פני · מתני' הכי: ר"ח לומר התורג ב' חוטין בתחלה ולא לריכן לזה בתחלה ולא פליג ר"ח לרבנן הלא בתחלה על התריג: בפתי גיפא · בגיפא ג', ולא ב' משום דשנים שתרי דמתוך שוכיין לזין נדבקים יפה זה בזה וקטיני בשנים מיחייב: ולמרי ליה לפתי גיפא · בגיפא מייב: דידיתי · דבר הנראה הוא לבל קטיני בשנים פטור: ובשפה ב' חוטין ברוחב ג' בתי נירין · ר' שמעון סביר [בגד] השפה לחוזק הבגד. כלו מן תחר של [בתי] ורוחב ברוחב הבגד כשיעור שלשה בתי נירין והתורג בו שני חוטין (ו)חייב: למה זה דומה · כלומר להכי מחייבי בתריג קלר כי הלי ולא לחלי כמלא רוחב השיט כדשמעינן במתני' בתורג בתחלה הבגד: דומה לתורג בגלגל קטן · תגורה קלרה שהיא רחבה יותר משלשה בתי נירין: על טנפ · לריך לרבה: על הפיתרת · בתחלת הבגד שתורגין בו ערב ממין תחר לימלת: ובשפה · לחוזק השתי טלו שוכין לחוזו: קרבי בבתי נירין ופדנו בניירין ב' פעמי' מלריך לחוזו של בתי נירין: ולחם בניירין · ופעם שלישית מלריכו על חוט הנילת שקורין ליי"ח המוליך על הקנה: מלוניתא · בינוניות גדלין התורגין ברגל הותקורין לימי"ש וחוזק במקום הקנה הטולה ויורד בינוניות לריגת נשים שקורין פרי"ח: אין מניחין ליה בתורת מלאכות · ולמה לי למיהדר ולמתנייה הכא הואיל ולא לפרושי בה מידי אחת, בשלמת תורג משום פלוגתא (ר"ח בגירין) לשמועתין בגירין ובקירום ובגפה ובכברה ומל ללא (תגת לא)(ו) תמס: דמבדה

ועלו בידו שתים חיב] והתנן פתור לא קשיא הא דבעי זויני הא דלא בעי זויני: כתב אות אחת נוטריקון רבי יהושע בן בתירה מחייב וחכמים פוטרין: א"ר יותן משום ר' יוסי בן זימרא מנין ללשון נוטריקון מן התורה שנא' כי א"ב המ"ן גוים נתתיך "אב נתתיך לאומות בחור נתתיך באומות "המן: חביב נתתיך באומות מלך נתתיך לאומות ותיק נתתיך באומות נאמן נתתיך לאומות ר' יותן דידיה אמר אנכי: נוטריקון: אנא נפשי כתיבת יהבית, רבנן אמרי אמירה נעימה כתיבה יהיבה אגא דאמרי "אנכי" למפרע: יהיבה כתיבה נאמנין אמרה "בן רבי נתן אומרי כי יר"ט הדרך לנגדי *יראה ראתה נטתה דבי רבי ישמעאל תנא *כרמ"ל: כר מלא רב אחא בר יעקב אמר *הוא קללני קללה נמרצ"ת = נוטריקון: נואף הוא מואבי הוא רוצח הוא צורר הוא תועבה הוא, ר"נ ב"ר יצחק אמר *מה נדבר ומה נצטדק: נבונים אנחנו צדיקים אנחנו טהורים אנחנו כשים אנחנו *קדושים אנחנו: מתני' *הכותב ב' אותיות בשתי העלמות, אחת שחרית ואחת בין הערבים ר"נ מחייב *וחכמים פוטרין: גמ' במאי קמיפלגי? ר"נ סבר *אין ידיעה לחצי שיעור ורבנן סברי יש ידיעה לחצי שיעור:

הדרן עלך הבונה

*רבי *אליעזר אומר האורג שלשה חוטין בתחילה ואחת על האריג חייב יוחכ"א בין בתחילה בין בסוף שיעורו ב' חוטין *העושה שתי בתי נירין בגירין (ג) בקירום בגפה בכברה ובסל חייב ל"והתופר ב' תפירות יוהקורע ע"מ לתפור ב' תפירות: גמ' כי אתא רבי יצחק תני שתים והאנן תנן ג'! לא קשיא הא באליעי הא בקטיני – דאמרי לה להאי גיסא, ואמרי לה להאי גיסא: אמרי להאי גיסא אליעי תלתא לא סהרי תרי סהרי קטיני, תרי נמי לא סהרי ואמרי לה להאי גיסא קטיני תלתא ידיעי תרי לא ידיעי אליעי תרי נמי ידיעי

← תניא האורג ג' חוטין בתחילה ואחד על האריג חייב, וחכמים אומרים בין בתחילה בין בסוף שיעורו (ג) ב' חוטין ובשפה ב' חוטין ברוחב ג' בתי נירין האורג (ד) ג' למה זה דומה לאורג צלצול קטן ב' חוטין ברוחב ג' בתי נירין ← כרבנן: העושה ב' בתי נירין כו': מאי [בגירין] אמר אביי תרתי בבת(ה) גירא והדא בגירא: בקירום: מאי בקירום אמר רב מצוביתא: והתופר ב' תפירות: הא הגינא באבות מלאכות [והתופר ב' תפירות] משום דמבעי למיתנא סיפא והקורע ע"מ לתפור ב' תפירות קתני נמי והתופר, והא והקורע, הא נמי תנינא באבות מלאכות? אלא משום דקבעי למיתני סיפא [הקורע בחמתו ועל מתו] משום הכי קתני [התופר שתי תפירות] והקורע ע"מ לתפור שתי תפירות: היכי משכחת לה?

דעבדה

[תגן לה]

עין משפט נר מצוה

לט א ב מיי' פיא מהל' שבועות הלכה ח:

א ג מיי' פיט מהל' שבת הל' יח סמג לאוין סה:

ב ד מיי' שם הל' טו:

ג ה מיי' פ"י שם הל' כ:

ד ו שם הלכה י:

ה ז מיי"ש שם הל' יח:

נוסחא
נו טריקון - ראה מוסף מספר מונחות [טיין נוטריקון המופיע בפסוקים]

רבינו חננאל

צריך להודיע האות האחת ולקרוא לחברתה להיותן נקראות יחדיו לא דמי הא להא. דהתם בבר האות כתובה היא. מאי אמרת היא קמנה והצה לעשות נדולה. בין קמנה לנדולה לא איכפת לן. לפי' כתיבה [היא] חיבה. תנא הניח את אחת חייב. ואקשי' השתא כתב אות אחת פטור המניח חייב. ופריק רבא כגון שהיה ספר שהיה חסר לרי"ש. ובא להניחו שנפל [נמי] של ד"ל ועשאו ר"ש והשלימו לספר דקי"ל כתב אות אחת להשלים דברי הכל חייב. ור"א(כיון)[כגון] שנפלו לחצי של ד"ל מהקו וכתבו ר"ש דברי אבוי משום[קון]: תנא נתכוין להכתוב אות אחת ועלתה בידו ב' חייב. והתניא פטור ושגיון בדבר זינא. פי' כגון צריך לכתוב ר"ת ומדי דהוסיף לא הדביק בו (לצלם האחרון ונמצא כאילו פר) איבעי זינא כדי שיתראה צורת האותיות פטור שעדיין אינה כתובה. תאם לאי חייב. דוקא שצריך (פר) בענין שכתבו: נוטריקון הוא לשון יון. ומפורי המלכים והשרים שלהם יש להן כתב שקוראין אותו טטרי"ן ואומר המלך למסר כתוב מופס והמלך מסדר למניו בפיו ומסופר כותב מפיו מילי שמשמשת בכתה ובשיטה אותת כותב מנלה וחוזר נוטריקון: יש מי שאומר חצי זית חלב בשנגה ונודע לו וחזר ונעלם סמנו ואבל חצי זית אחת רבן נמליאל אומר אין ידיעה לחצי שיעור וכאילו השיעור כולו בשנגה אבלו חייב: חמאת וחכמים פוטרין:

הדרן עלך הבונה

פי"נ רבי אליעזר אומר האורג ג' חוטין בתחלה ואחד על האריג חייב. בכלל תנן תמתא. האורג ב' חוטין ולא שכינן בין בתחלה בין בראש הבגד ובין בסופו ע"ג ארוג שהוא ארוג מאחד. וכן הלכה כחכמים תי' אליעזר פליג דסבר פחות מג' חוטין אין מתקיימין אלא נסתרין. הלכך אי בתחלה התחיל באריג צריך ג' חוטין שתהא מלאכתקיימת ואם יש חוט אחד ערב ארוג בשתי אם ארג ב' חוטין על נביו חייב. ואם לאו אפור ואם יש ב' חוטין ערב ארוגין בשתי וארג אחד עליהן חייב. וכן אם היו אלף

נוסחא
ידיעה לחצי שיעור כעין הכותב ב' אותיות בב' העלמות

נוסחא
שיעורי ארי"ה

באחד מהן חייב. [רא בקטיני] פי' חוטין דקין אליבי חוטין עבין אמרי לה להאי גיסא ג' בקטיני שהן דקיקי כי השנים כאחד דומה מפני שאין מרגין רחב ובאליבי שנים כי האבן ניכר ואמרי לה להאי גיסא ב' באליבי שהן עבין וקשין ולא חלטי להדדי כי השנים מהן אין נכבשין ואין מתאלצין זה עם זה ובקטיני שנים כי דבק הן ונאחזין זה בזה וחלטי הדדי. והרי פירש בכשנה אחרונה כי שיעור רחב ב' חוטין האורנין מלא הסיס וכאן צרה אפי' ב' בתי נירין בלבד כמו צלצול קטן אם ארג בו ב' חוטין שנמצאת אריגתו מן השפה אל השפה אע"פ שאין מלא הסיס חייב ולא עוד אלא שאם ארג מאצל שפת הבגד האחת שהוא קרוב אל השפה שיעור ב' בתי נירין חייב אע"פ שאין רחב מלא הסיס חייב ואם לאו אפטר. אבל האורג ב' חוטין ברוחב כל שהן אע"פ שאין בג' בתי נירין על הגפ שהוא מקום מעוקם כמין גמא יוונית הוא אחד לכאן ואחד לכאן צטוע שנמצא עמו סיכן או על האיטרא שהוא רעלם ואל מראו בלשון חמבות אסון מצרים דסתרמנמין האמורת חשבת שנמצא זה כמו כאחב וחייב: העושה ב' בתי נירין. פי' מכנים השתי בגירין שיעלה זה וירד זה. ורבא הערב ויחזור השתי יעלה התחתון וירד העליון ויבא הערב. קירום. הוא מצובייתא. פי' מסנות אורגין אותה מן הסיב או מן השתי צמר ומכיזצא בהן ומסנגין בהן:

הקורע

גליון השים נמ' קדושים תנחמ. ע"ש כמדבר רבה כ"ם ממני על פסוק נחית כנפן עמך: שם מ"ל לתהי גיסא. פסחים קח ע"ש כ"ב מב ע"ב: